

CARMINE DI SANTE

Židovská modlitba

K počátkům křesťanské liturgie

Přeložil Daniel Korte

PRAHA
2018

Obsah

Úvod: Znovuobjevení judaismu.....	11
Historický bod obratu	11
Hlas počátků	13
Svět liturgie.....	14
Ježíš a židovská liturgie.....	16
Prameny židovské liturgie.....	19
Údaje v Novém zákoně.....	20
Chrám a synagoga	20
Sobota (šabat)	22
Velikonoce a letnice.....	23
Svátek stanů (stánků).....	25
Svátek zasvěcení (chanuka) a Den smíření (jom kipur) ...	25
Beracha (požehnání).....	26
Šema Jisra'el (Slyš, Izraeli!) a tefila (modlitba osmnácti požehnání).....	28
Otčenáš	29
Prameny v Mišně	33
Liturgické traktáty Mišny	34
Talmud	36
Sidur (modlitební knížka)	37
První oficiální Sidurim (Modlitební knížky)	38
Modlitební knížky před Sidurim Amrama Gaona a Saadji Gaona.....	39
Novější Sidurim.....	40
Struktura židovské liturgie	43
<i>Beracha</i> – její důležitost a význam.....	45
Podobenství o abecedě.....	45
Požehnání při každé příležitosti.....	48
Beracha nad Tórou.....	49
Beracha a zázrak.....	50
Beracha a bázeň.....	51

Beracha a dar	52
Beracha a sdílení.....	54
Beracha a radost.....	55
Vztah mezi požehnáním a žádostí	56
Formule požehnání	57
První strukturální jednotka: <i>šema Jisra 'el</i>	59
1. Kompozice a původ	59
2. „Credo“ judaismu v nejvlastnějším slova smyslu.....	61
Vyznání jedinství Boha	62
Přijetí „jha království nebeského“	64
Izrael, svědek Boží	66
3. Tři úryvky z Bible.....	67
Poslušnost a svoboda.....	67
Hojnost a úrodnost.....	69
Boží „podpis“	70
4. Ranní požehnání.....	72
Zázrak stvoření	73
Dar Tóry.....	76
Přítakání poslušnosti a věrnosti	78
5. Večerní požehnání	81
Brány úsvitu a soumraku	82
Smysl života.....	83
Věrnost Boží	84
Modlitba za „dobrý odpočinek“	86
Druhá strukturální jednotka: <i>Tefila</i>	88
1. Tři odlišné názvy.....	88
2. Původ a členění	91
Hlavní historická svědectví	91
Tefila ve dnech svátečních a všedních	93
Uspořádání tefily.....	94
Způsob odříkávání tefily	97
3. Text a komentář.....	98
Tři požehnání pochvalná	99
Třináct prostředních proseb	103
Tři požehnání děkovná	112
4. Birkat ha-minim	115
Rabínský pramen a jeho výklad.....	116
Varianty textu.....	118
Netolerance vůči zlu	120
Třetí strukturální jednotka: <i>Keri 'at ha-tora</i>	122
Strom života.....	122

Keri'at ha-tora třikrát týdně	123
Tóra, targum a midraš	124
Čtení Písma v synagoze	128
Otázky historické	130
Požehnání nad Tórou	133
Příklad midrašického kázání	135

Individuální a kolektivní fáze

židovské modlitby	142
-------------------------	-----

<i>Berachot</i> jednotlivce	143
Ráno při vstávání	143
Večer při uléhání	146
Během dne	147
Při zvláštních příležitostech	149

Domácí liturgie	151
-----------------------	-----

1. Birkat ha-mazon	151
--------------------------	-----

Symbolika jídla	151
-----------------------	-----

Birkat ha-moci	154
----------------------	-----

Birkat ha-mazon	155
-----------------------	-----

2. Sváteční den šabat	160
-----------------------------	-----

Obraz nevěsty	160
---------------------	-----

Zažehnutí svící	162
-----------------------	-----

Kiduš	164
-------------	-----

Havdala	166
---------------	-----

3. Pesachový seder	169
--------------------------	-----

Struktura sederu	169
------------------------	-----

Od exodu do zaslíbené země	171
----------------------------------	-----

Čtyři typy lidí	174
-----------------------	-----

Dajenu	176
--------------	-----

Synagogální liturgie	180
----------------------------	-----

1. O všedních dnech	181
---------------------------	-----

Kadiš	181
-------------	-----

Alenu	184
-------------	-----

2. Během šabatu	187
-----------------------	-----

Kabalat šabat	187
---------------------	-----

Nišmat kol chaj	190
-----------------------	-----

Čtení Tóry	192
------------------	-----

Musaf	194
-------------	-----

3. U příležitosti zvláštních událostí	194
---	-----

Berit mila	195
------------------	-----

Bar micva	196
-----------------	-----

Svatební obřad	197
Pohřby	198
Přijímání proselytů	200
Svěcení svátků	201
Poutní svátky	201
Smysl svátku	202
Zemědělské svátky a jejich historizace	204
Svátek pesach: zář počátků	207
Svátek šavu'ot: dar prvotin	209
Svátek sukot: radost ze sklizně	213
Přidání nového svátečního dne v diaspoře	217
Vysoké svátky	218
Roš ha-šana	220
Jom kipur	225
Menší svátky	230
Chanuka	231
Purim	233
Od neznalosti k poznání a ke spolupráci	236
Židovská liturgie a liturgie křesťanská	236
Židé i křesťané se modlí k témuž Bohu a za totéž království	239
Rejstřík biblických míst	243
Rejstřík hlavních hebrejských a aramejských pojmů	249
Seznam literatury	257
Seznam zkratk	261